

Als Pieter Omtzigt niet kiest tussen rechts of het midden, wordt NSC een instabiele partij

Posted on 7 oktober 2023 by Eduard Bomhoff

Net als iedereen die veel uren doorbrengt voor het computerscherm, word ik daar suf van. Dan mag ik graag drie minuten op YouTube of Facebook kijken naar een goochelaar bij *Britain Got Talent* of *America Got Talent*. Daarna weer aan de slag. Over de jaren heb ik als voorzitter van een grote stichting en ook als decaan een paar mensen ontslagen en dus vijanden gemaakt. Maar gelukkig heb ik met mijn interesse in goochelaars een veilige smaak.

Eén keer ben ik met mijn vrouw in Hamburg naar de Reeperbahn geweest voor een seksshows, maar als het me op het toneel al niet zo aanspreekt, zal het op de computer nog meer tegenvallen, denk ik. Dan liever een filmpje met een goochelaar of – nog beter – een filmpje met een ándere goochelaar die uitlegt hoe de truc in elkaar steekt.

Hein Pieper, voorzitter en een van de oprichters van Nieuw Sociaal Contract (NSC),

had twintig jaar geleden wél zin in internetporno als opfrisser tijdens de lange werkdag en dat heeft hem nu de kop gekost. Niet vanwege 'grensoverschrijdend gedrag', niets in de trant van vrouwelijke collega's erbij betrekken, maar uitsluitend omdat hij sekssites bezocht. Dat komt twintig jaar later in de openbaarheid omdat een verongelijkte oud-collega aan de bel trekt. De man had destijds een procedure over zijn ontslag verloren en neemt nu – zo lijkt het – succesvol wraak.

Omtzigt had zijn rug recht moeten houden

Deze maand verheugen wij ons op een optreden van wereldberoemde mezzosopraan Cecilia Bartoli, die in het Amsterdamse Concertgebouw met het orkest van de Opéra de Monte-Carlo *Giulio Cesare* van Georg Friedrich Händel gaat uitvoeren. In een interview vertelde Bartoli dat zij later dit seizoen Plácido Domingo heeft gevraagd als dirigent. Tenor Domingo is uitvoerig beschuldigd van fout gedrag met vrouwelijke collega's rond 1980, maar werd nooit officieel in staat van beschuldiging gesteld. Hij heeft bij herhaling excuus gemaakt en voor Bartoli was dat genoeg.

Liever had ik daarom gezien dat ook Omtzigt de rug recht had gehouden en zijn steun voor Pieper niet had ingetrokken. In de Tweede Kamer was hij getuige van hetzes tegen Khadija Arib, Gijs van Dijk en Dennis Wiersma; dit is nu een vierde episode met anonieme klagers die iemand met onbewezen beschuldigingen naar de brandstapel sturen.

De aanval op BBB en NSC is geopend. Bij de Algemene Politieke Beschouwingen kwamen Caroline van der Plas en Pieter Omtzigt al onder vuur vanwege een voorstel om het minimumloon aan te passen aan de inflatie. Dat zou volgens de critici het budget uit het evenwicht stoten.

Wel brutaal van D66 om eerst twintig miljard euro op de begroting te eisen voor ongefundeerde stikstofacties en dan opgewonden te doen over een uitgave die zo'n tien procent van dat bedrag uitmaakt. Nu volgde deze week de attaque op Pieper. Van der Plas en Omtzigt moeten rekenen op nog veel méér als de verkiezingsdatum van 22 november dichterbij komt.

De grote Romeinse historicus Tacitus waarschuwde dat een politicus die meent dat hij geen vijanden heeft, extra moet oppassen voor zijn vrienden: '*quibus deerat inimicus per amicos oppressi*'. Wat dat betreft loopt Omtzigt meer gevaar dan Van

der Plas. Zijn NSC heeft nu drie ex-Kamerleden van het CDA hoog op de lijst.

Eddy van Hijum, één van de drie, speelde een kwalijke rol toen hij als gedeputeerde in Overijssel zijn handtekening zette onder – [ik citeer De Nieuw Denktank](#) – ‘de last onder dwangsom waarmee goedwillende burgers financieel de vernieling in worden geholpen (...) Boerengezinsbedrijven die steeds netjes alle stikstofvoorschriften van de overheid hebben gevolgd.’

Omtzigt is uit het CDA, maar is het CDA wel uit Omtzigt?

Van Hijum en zijn twee CDA-collega's krijgen na de verkiezingen te maken met een voorstel van BBB om de complete stikstofwet in te trekken. Dan moeten ze dus kiezen tussen enig persoonlijk gezichtsverlies of rechtvaardigheid voor de boeren.

Daar bovenop heeft Omtzigt het probleem dat zeven weken voor de verkiezingen nog helemaal niet duidelijk is of zijn nieuwe partij NSC zich in het midden nestelt bij wat overblijft van het CDA, of een plaats zoekt meer aan de rechterkant van het spectrum bij BBB en VVD (als het de liberalen ten minste lukt om weer dichterbij de rechtse voorkeur van haar leden uit te komen). Tot nog toe zijn de tekenen niet zo duidelijk. Omtzigt schrijft: ‘Onze benadering is er een van evenwicht en harmonie’. Omtzigt is wel uit het CDA, maar is het CDA wel uit Omtzigt?

BBB daarentegen wil terug naar 130 kilometer per uur op de snelwegen in de rustige uren, een simpele maatregel met een groot symbolisch karakter, en – denk ik – bedoeld om te laten zien dat ‘evenwicht en harmonie’ met opposenten als Frans Timmermans mooi is, maar niet tegen elke prijs. De stikstofwet kan voor BBB in de prullenbak en er moet direct een experiment komen met de gekozen burgemeester.

We zien nu al de risico's voor Omtzigt omdat hij niet wil kiezen tussen midden of rechts. Het *Financieele Dagblad* publiceerde afgelopen zaterdag een paginagrote spotprent van Omtzigt als kapitein bij het Leger des Heils en daarbij een artikel waarin zijn Kamerkandidaten werden beschreven als ‘heilssoldaten’. Zo win je geen verkiezingen.

Voor de twee nieuwe partijen BBB en NSC gaat het erom bij zoveel mogelijk kiezers

de angst weg te nemen dat Nederland wegzakt in een armoedeval die nu ook de middenklasse bedreigt, stagneert met hoge belastingen op energie en arbeid, en fout gaat met een beleid tegen CO2 en stikstof dat mondiaal niets uithaalt, maar wel absurd kostbaar is.

BBB probeert die angst voor de toekomst het hoofd te bieden met een forse en duidelijke opstelling. Daarbij helpt enorm de persoonlijke uitstraling van Caroline van der Plas, bij wie een nuchtere benadering van politieke modes samengaat met empathie voor slachtoffers van fout en gevoelloos beleid.

De marsorders van Omtzigt zijn onduidelijk

Omtzigt belooft dat hij zorgvuldig te werk zal gaan en de overheid aan hoge normen zal binden, maar de richting van zijn marsorders – door het midden of naar rechts – is nog onduidelijk. Blijft dat zo, en komen al die oud-CDA'ers voor hem in de Tweede Kamer, dan dreigt verdeeldheid in zijn fractie.

Aan de meer radicale kant staan dan nieuwe politici als pensioenkenner Agnes Joseph, die op hun terrein echt iets anders willen. Tegenover hen de oudgedienden die zich tot voor kort comfortabel voelden in het midden en voor wie het pijnlijk kan zijn om op te veel punten te breken met hun CDA-verleden. Omtzigts vrienden, verdeeld tussen radicaal en midden, maken de nieuwe partij dan instabiel. Wat zou dat jammer zijn.

[Eduard Bomhoff](#) is oud-hoogleraar economie aan de EUR, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.

*Het zijn de donateurs die Wynia's Week mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk **[HIER](#)**. Hartelijk dank!*